

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Ищенко Н.М.

“15” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІЦЕНЗУВАННЯ І ПАТЕНТУВАННЯ НАУКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма: Геодезія та землеустрій

Розробники

Горлачук В.В.

Новосад В.М.

Смирнова С.М.

Завідувач кафедри розробника

Горлачук В.В.

Гарант освітньої програми

Горлачук В.В.

Декан факультету економічних наук

Філімонова О.Б.

Начальник НМВ

Калініченко В.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Ліцензування і патентування наукової продукції	
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»	
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	6	
Навчальний рік	2019-2020	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	11	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4,5 кредитів / 135 годин	
Структура дисципліни: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	20	
	30	
	85	
Відсоток аудиторного навантаження	38%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	КР, тестування	
Форма підсумкового контролю	іспит	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань, умінь і практичних навичок у галузі ліцензування і патентування.

В системі підготовки фахівців за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» ця дисципліна дає можливість одержати знання про правове регулювання відносин в практиці інноваційного підприємництва, що складаються у зв'язку зі створенням, набуттям прав, охороною, захистом. Використанням і комерціалізацією об'єктів прав інтелектуальної власності як результатів науково-технічної творчої діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- опанування та засвоєння студентами науково-методичного, законодавчого та інституційного забезпечення ліцензування та патентування наукової продукції;

- вивчення основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів, інструкцій у системі ліцензування та патентування наукової продукції;

- опанування методами і технологіями ліцензування та патентування наукової продукції;

- засвоєння основних принципів державної політики у сфері ліцензування та патентування наукової продукції;

- освоєння правової охорони авторського права.

Передумовами вивчення дисципліни є земельний кадастр, землеустрій, землевпорядне користування, геодезія, математична обробка геодезичних вимірів, економіка землекористування.

Очікуванні результати навчання: оволодіння основами ліцензування та патентування наукової продукції для підтримки прийняття управлінських рішень та захисту авторського права у професійній діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- теоретичні основи ліцензування та патентування наукової продукції;

- нормативно-правові акти, що регулюють ліцензування та патентування наукової продукції;

- відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування та патентування наукової продукції;

- джерела патентного права;
- органи, що здійснюють контроль у сфері ліцензування та патентування наукової продукції;

має вміти:

- впроваджувати рішення щодо ліцензійної діяльності і патентування;
- володіти принципами державної політики у сфері ліцензування та патентування наукової продукції;
- підготувати перелік документів на вихід;
- застосовувати методи винахідницької та пошукової роботи під час створення винаходу.

Програмні компетенції

- фахові компетентності:

- 1) Знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в професійній діяльності;
- 2) Здатність використовувати та впроваджувати нові технології, розроблювати землепорядну документацію, брати участь у модернізації та реконструкції обладнання, пристроїв, систем та комплексів, з метою підвищення їх ефективності та точності

- програмні результати навчання:

- 1) Застосовувати методи і технології створення державних геодезичних мереж та спеціальних інженерно-геодезичних мереж, топографічних знімачів місцевості, топографо-геодезичних вимірювань для вишукування, проектування, зведення і експлуатації інженерних споруд, громадських, промислових та сільськогосподарських комплексів з використанням сучасних наземних і аерокосмічних методів та інтегрувати їх між собою

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота	Загальний обсяг
1	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування	4	6	17	27
2	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів	4	6	17	27
3	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності	4	6	17	27
4	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів	4	6	17	27
5	Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства	4	6	17	27
	Всього	20	30	85	135

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1 План лекцій

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття та визначення 2. Історія формування патентного права і ліцензування в Україні 3. Формування права інтелектуальної власності в Європі.
2	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування <ol style="list-style-type: none"> 4. Правові засоби патентного права і ліцензування 5. Організаційна структура державної системи правової охорони 6. Міжнародне співробітництво в сфері охорони інтелектуальної власності.
3	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття патентного права. 2. Поняття винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгівельної марки. 3. Суб'єкти права на винаходи та корисні моделі
4	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів <ol style="list-style-type: none"> 4. Правова система подачі заявки на винахід 5. Перелік і зміст документів на винахід 6. Принцип формування формули винаходу
5	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття суб'єкту інтелектуальної власності 2. Система законодавства України з інтелектуальної власності. Конституція України про інтелектуальну власність. 3. Цивільний кодекс України як основне джерело норм в галузі інтелектуальної власності. 4. Основні джерела правової охорони
6	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності <ol style="list-style-type: none"> 5. Правова охорона авторського права та суміжних прав 6. Поняття патентного повіреного та його статус. 7. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності 8. Міжнародні договори, конвенції, угоди з питань охорони об'єктів інтелектуальної власності

7	<p>Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Існуюча система експертизи 2. Експертиза заявки. Формула винаходу. Ілюстративні матеріали. Реферат. 3. Загальні положення про внесення змін у заявку за результатами її експертизи
8	<p>Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Оскарження рішення експертизи 5. Порядок отримання патенту в Україні 6. Особливості подання і експертизи міжнародної заявки. 7. Патентування згідно з положеннями договору про патентну кооперацію
9	<p>Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття патентних війн. 2. Законодавчі акти що визначають запровадження ліцензійної діяльності 3. Види діяльності, на які поширюється ліцензування
10	<p>Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Технологія підготовки до отримання ліцензії 5. Зміст і перелік документів на винахід 6. Сучасний патентно-ліцензійний обмін.

4.2. План практичних занять

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування 1. Що собою являє патент, його роль і призначення? 2. Поняття «права інтелектуальної власності» 3. Хто є суб'єктами права інтелектуальної власності? 4. Що являє собою ліцензія і її призначення у системі господарської діяльності?	2
2	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування 5. Що таке «корисна модель»? 6. Що відноситься до об'єктів права інтелектуальної власності? 7. Коли з'явилися перші патентні закони? 8. Які закони щодо патентного права існують в Україні 9. Коли була започаткована охорона інтелектуальної власності?	2
3	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування 10. Коли була створена Всесвітня організація інтелектуальної власності та у чому сутність її діяльності? 11. Що є основним джерелом патентного права? 12. Які основні питання включаються у патентні закони? 13. На основі яких законів, нормативних актів формується ліцензійна діяльність в Україні?	2
4	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів 1. Хто є суб'єктом права на винаходи? 2. Чим визначається співавторство у створенні патенту? 3. Кого вказують у заявці на видачу патенту? 4. Хто є патентовласником і на яких засадах?	2
5	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів 5. У яких випадках винахідник має право на подання заявки та отримання патенту? 6. Що таке «єдність винаходу»? 7. З яких документів складається заявка на винахід? 8. Як має виглядати назва винаходу?	2
6	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів 9. Що таке «формула винаходу»? 10. Із яких частин складається «формула винаходу»? 11. З чого складається реферат на патент?	2

	12 У чому сутність європейської системи формування «формули винаходу»?	
7	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності 1. Який документ є основним джерелом правової охорони? 2. За яких умов надається правова охорона винаходу? 3. Що таке «авторське право»? 4. На які види творів надається авторське право? 5. Які об'єкти не охороняються авторським правом?	2
8	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності 6. Хто вважається співавтором? 7. Який термін встановлено для охорони правовидів? 8. Які дії вважаються порушенням авторського права? 9. Що є обов'язковою умовою правової охорони власника патенту? 10. Які види патентів на винаходи та корисні моделі існують в Україні?	2
9	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності 11. Які нормативні документи існують в Україні з охорони товарних знаць? 12. Які існують міжнародні договори, конвенції та угоди щодо охорони об'єктів винаходу? 13. Яке право надається власнику патенту? 14. З яких причин припиняється дія патенту? 15. Коли патент втрачає права на своє існування?	2
10	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів 1. Які існують системи експертизи? 2. Що таке «формальна експертиза»? 3. Які вимоги висувають під час формування експертизи? 4. Що таке «явочна експертиза»? 5. Які етапи розгляду заявки включає перевірна система експертизи?	2
11	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів 6. В чому полягає особливість системи експертизи? 7. Які характерні недоліки та зауваження виникають під час проведення формальної експертизи? 8. За яких обставин заявка не відхиляється? 9. Скільки часу дається для відповіді заявнику? 10. Як формується скарга?	2
12	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів 11. Які документи надаються в Україні для отримання патенту? 12. Хто і який орган в Україні проводить експертизу заявки? 13. За яких обставин проводить кваліфікаційна експертиза заявки?	2

	<p>14. У якому видавничому органі Установа публікує відомості про заяву та в якій термін?</p> <p>15. За яких умов і в який термін видається патент в Україні?</p>	
13	<p>Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства</p> <p>1. Що таке «ліцензія»?</p> <p>2. Назвіть класифікаційні ознаки ліцензії?</p> <p>3. Що таке «головна ліцензія»?</p> <p>4. У чому суть ліцензування патентів?</p> <p>5. Що таке «гудвіл»?</p> <p>6. Що таке «франчайзинг»?</p>	2
14	<p>Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства</p> <p>7. Які ліцензійні обмеження вважаються законними у Європейському Співтоваристві?</p> <p>8. Які нормативно-правові акти регулюють ліцензування господарської діяльності?</p> <p>9. Які основні принципи державної політики у сфері ліцензування?</p> <p>10. Що являють собою ліцензійні умови?</p> <p>11. Які органи здійснюють ліцензування господарської діяльності?</p>	2
15	<p>Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства</p> <p>12. Які документи необхідні для отримання ліцензії?</p> <p>13. Які підстави для відмови у видачі ліцензії?</p> <p>14. Який строк дії ліцензії?</p> <p>15. Які підстави та порядок анулювання ліцензії?</p> <p>16. Якими органами здійснюється контроль у сфері ліцензування?</p> <p>17. Яка відповідальність постає за порушення законодавства у сфері ліцензування?</p>	2
	Всього	30

5. Завдання для самостійної роботи

Теми доповідей

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

1. Способи вартісної оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
2. Оформлення ліцензійного договору.
3. Види ліцензійних платежів: роялті, паушальний, комбінований
4. Франчайзинг – один із способів реалізації інтелектуальної власності.
5. Різні методики визначення вартості різних об'єктів сільськогосподарської власності
6. Вивчення європейської практики з приводу надання ліцензій.
7. Сучасні патентні війни між найбільшими ІТ-корпораціями (Google, Apple, Samsung, Nokia).
8. Сучасний патентно-ліцензійний обмін.
9. Приклади успішного ведення бізнесу за допомогою ліцензування і патентування результатів наукових досліджень.
10. Вивчення досвіду великих корпорацій Європи та США (Microsoft, Toshiba, Toyota).
11. Вивчення досвіду зарубіжних країн в галузі торгівлі ліцензіями
12. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності.
13. Поняття винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгівельної марки і т.д.
14. Перші законодавчі акти про інтелектуальну власність
15. Розвиток інтелектуальної власності на території ССРСР.
16. Фізичні та юридичні особи, як суб'єкти права інтелектуальної власності.
17. Творчі спілки та громадські організації в галузі захисту прав інтелектуальної власності.
18. Права та обов'язки іноземців та осіб без громадянства відповідно до патентного та ліцензійного законодавства України.
19. Цивільний кодекс України як основне джерело норм в галузі інтелектуальної власності.
20. Регіональні організації з охорони інтелектуальної власності.

Критерії оцінювання та засоби діагностики підготовки доповіді

- оцінка “відмінно” — студент повно і всебічно розкриває тему, винесену на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, виявляє глибокі знання джерел, має власний погляд з приводу актуальності теми і може це аргументувати;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, недостатньо висвітлені;
- оцінка “задовільно” — студент розкриває тему в загальних рисах, винесену на самостійне опрацювання, розуміє її суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно та не послудовно;
- оцінка “незадовільно” — студент не в змозі розкрити тему, не розуміє її сутності, не може зробити висновки, а тому відповідь неправильна.

Розподіл балів за результатами оцінювання підготовки доповіді

Критерії оцінювання	Бали
Демонструє знання за обраною темою, логічно викладає матеріал, проявляє творчу розумову діяльність	1
Аргументує відповіді на питання, наводить приклади, аналізує ситуації, посилаючись на джерела інформації.	2
Формує власну думку і робить обґрунтовані висновки за обраною темою.	2
Разом:	5

Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з курсу
2. Словник термінів
3. Пакет тестових завдань
4. Теми доповідей для самостійної підготовки
5. Контрольні роботи
6. Пакет залікових білетів
7. Рекомендована базова і додаткова література з курсу

6. Форми і методи контролю успішності студентів

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни «Кадастр природних ресурсів» використовують різні методи і форми контролю.

Викладач застосовує наступні **методами контролю**: усний, письмовий контроль.

Усний контроль (усне опитування). Це найпоширеніший метод у навчальній практиці. Його використання сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Здійснюють його на семінарських, практичних заняттях під час опрацювання питань до змістових модулів та підготовки доповідей за власно обраними темами.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

Для усної перевірки викладач застосовує основні, додаткові й допоміжні запитання. Основні запитання передбачають самостійну розгорнуту відповідь (наприклад, запитання семінарського заняття), додаткові – уточнення того, як студент розуміє певне питання, формулювання, формулу тощо, допоміжні – виправлення помилок, неточностей. Усі запитання мають бути логічними, чіткими, зрозумілими і посилюючими, а їх сукупність – послідовною і системною.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з предмета, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Письмовий контроль здійснюється у формі:

- контрольних робіт,
- індивідуальних завдань,
- ситуаційних вправ (кейсів),
- тестових завдань для проміжного контролю знань,
- залікових білетів.

Визначені види письмового контролю мають бути зрозумілими і посилюючими, відповідати рівню знань студентів і водночас вимагати відповідних зусиль, виявляти знання фактичного матеріалу.

Перевагою письмової перевірки є те, що за короткий термін вдається скласти уявлення про знання багатьох студентів, результати перевірки зберігаються і є змога з'ясувати деталі й неточності у відповідях.

Під час викладання навчальної дисципліни викладач використовує наступні **форми контролю**:

1) Поточна форма контролю здійснюється у процесі вивчення навчальної дисципліни з метою виявлення ступеня розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Ця форма контролю здійснюється на семінарських, практичних заняттях. Одержані результати поточного контролю використовуються викладачем для коригування методів і засобів навчання студентів, організації їх самостійної роботи.

Відповідно до поточної форми контролю викладач використовує:

- **Індивідуальну перевірку**, яка має на меті з'ясування рівня засвоєння конкретним студентом певних знань, умінь і навичок, рівня формування професійних рис. Наприклад, індивідуальне опитування передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку. Він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, навести власні приклади. Проводячи індивідуальне опитування, викладач передбачає, що в цей час робитимуть інші студенти. Студентам пропонується виправляти помилки у відповіді їхнього товариша, визначити правильність і точність викладу фактичного матеріалу, доповнювати відповідь і рецензувати її.

- **Фронтальну перевірку**, яка спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час (10–15 хв.). Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання в кінці лекції. Йдеться про усну співбесіду за матеріалами розглянутої теми з оцінюванням відповідей студентів.

2) **Модульна форма контролю (рубіжна)** проводиться з метою визначення стану поточної успішності студентів за певний період навчання (на конкретну дату). Модульний контроль здійснюється в формі виконання студентом контрольної роботи.

3) **Підсумкова форма контролю** - це підсумкове оцінювання результатів навчання студентів за семестр, яке здійснюється у формі заліку.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами навчального матеріалу за результатами виконання ними всіх видів навчальних завдань на практичних, семінарських заняттях, самостійної роботи, модульних завдань та підсумкового залікового завдання.

Залік проводиться на окремому занятті відповідно до розкладу. Присутність всіх студентів на заліку – обов'язкова. Студенти, які за результатами підсумкового семестрового контролю (заліку) отримали незадовільну оцінку з дисципліни або не з'явилися на підсумковий контрольний захід, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Типові тестові завдання

Об'єктами права інтелектуальної власності, згрупованими відповідно до сфер і механізмів їх функціонування є:

- а) об'єкти авторського права і суміжних прав та об'єкти права промислової власності;
- б) об'єкти права промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- в) об'єкти авторського права і суміжних прав та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- г) об'єкти авторського права і суміжних прав, об'єкти права промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

Первинним суб'єктом права інтелектуальної власності є:

- а) роботодавець автора результату творчої діяльності;
- б) творець результату інтелектуальної, творчої діяльності;
- в) юридична особа - патентовласник;
- г) спадкоємці автора художнього твору

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на твір можливе на підставі:

- а) ліцензійного договору;
- б) договору купівлі-продажу примірника твору;
- в) договору комерційної концесії;
- г) договору факторингу.

До авторських договорів належать:

- а) ліцензійний договір на умовах виключної, одиначної чи невиключної ліцензії;
- б) договір форфейтингу;
- в) договір про передачу права інтелектуальної власності на твір;
- г) договір про спільну діяльність.

До умов патентоздатності винаходу відносяться:

- а) новизна;
- б) однорідність;
- в) промислова придатність;
- г) винахідницькій рівень

Контрольна робота

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

Контрольна робота виконується самостійно кожним студентом. Вибір варіанту здійснюється за порядковим номером навчального журналу групи. Структурно завдання складається з двох теоретичних питань і одного практичного — тесту. При відповіді на теоретичні питання студент має опрацювати не лише запропонований опорний конспект лекцій, а й іншу літературу стосовно цього питання. При вирішенні тесту необхідно конкретно відповісти на поставлене питання. Робота повинна виконуватися письмово протягом відведеного терміну та подається на перевірку викладачу.

Варіант № 0

1. Цивільний кодекс України як основне джерело норм в галузі інтелектуальної власності.
2. Розвиток інтелектуальної власності на території ЄС
3. Поняття патентного права.

Тести

Суб'єктами права інтелектуальної власності є:

- а) автори наукових творів;
- б) автори літературних творів;
- в) автори художніх творів;
- г) Ваш варіант відповіді.

Критерії оцінювання та засоби діагностики контрольної роботи

До контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу. Оцінювання знань студента здійснюється за 5-бальною шкалою.

Розподіл балів за результатами оцінювання

Номер завдання	1	2	тест	Усього
Кількість балів	0-2	0-2	0-1	0-5

При вирішенні тесту необхідно конкретно відповісти на поставлене питання, за що студент може отримати 1 бал.

Критерії оцінювання питань відповідно до контрольної роботи:

2 балів ставиться за умов, якщо студент дав ґрунтовну, аргументовану відповіді на питання, вільно володіє матеріалом. Під час письмової відповіді студент продемонструє творчу розумову діяльність: наводить приклади, аналізує ситуації, посилаючись на джерела інформації.

1 бал ставиться за умов, якщо студент не повністю розкрив питання, що свідчить про відсутність повного розуміння матеріалу. Відсутня ґрунтовність у розгляді питання, порушується логіка викладу питання, відсутнє розуміння актуальності проблеми для сьогодення, аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу, висновки не відбивають суті питання або відсутні.

0 балів виставляється студенту в разі, коли питання розкрито поверхово, або не розкриті зовсім. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

Питання до теми 1

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

1. Що собою являє патент, його роль і призначення?
2. Поняття «права інтелектуальної власності»
3. Хто є суб'єктами права інтелектуальної власності?
4. Що являє собою ліцензія і її призначення у системі господарської діяльності?
5. Що таке «корисна модель»?
6. Що відноситься до об'єктів права інтелектуальної власності?
7. Коли з'явилися перші патентні закони?
8. Які закони щодо патентного права існують в Україні
9. Коли була започаткована охорона інтелектуальної власності?
10. Коли була створена Всесвітня організація інтелектуальної власності та у чому сутність її діяльності?
11. Що є основним джерелом патентного права?
12. Які основні питання включаються у патентні закони?
13. На основі яких законів, нормативних актів формується ліцензійна діяльність в Україні?

Питання до теми 2

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

1. Хто є суб'єктом права на винаходи?
2. Чим визначається співавторство у створенні патенту?
3. Кого вказують у заявці на видачу патенту?
4. Хто є патентовласником і на яких засадах?
5. У яких випадках винахідник має право на подання заявки та отримання патенту?
6. Що таке «єдність винаходу»?
7. З яких документів складається заявка на винахід?
8. Як має виглядати назва винаходу?
9. Що таке «формула винаходу»?
10. Із яких частин складається «формула винаходу»?
11. З чого складається реферат на патент?
12. У чому сутність європейської системи формування «формули винаходу»?

Питання до теми 3

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

1. Який документ є основним джерелом правової охорони?
2. За яких умов надається правова охорона винаходу?
3. Що таке «авторське право»?
4. На які види творів надається авторське право?
5. Які об'єкти не охороняються авторським правом?
6. Хто вважається співавтором?
7. Який термін встановлено для охорони правовидів?
8. Які дії вважаються порушенням авторського права?
9. Що є обов'язковою умовою правової охорони власника патенту?
10. Які види патентів на винаходи та корисні моделі існують в Україні?
11. Які нормативні документи існують в Україні з охорони товарних знаць?

12. Які існують міжнародні договори, конвенції та угоди щодо охорони об'єктів винаходу?
13. Яке право надається власнику патенту?
14. З яких причин припиняється дія патенту?
15. Коли патент втрачає права на своє існування?

Питання до теми 4

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

1. Які існують системи експертизи?
2. Що таке «формальна експертиза»?
3. Які вимоги висувають під час формування експертизи?
4. Що таке «явочна експертиза»?
5. Які етапи розгляду заявки включає перевірна система експертизи?
6. В чому полягає особливість системи експертизи?
7. Які характерні недоліки та зауваження виникають під час проведення формальної експертизи?
8. За яких обставин заявка не відхиляється?
9. Скільки часу дається для відповіді заявнику?
10. Як формується скарга?
11. Які документи надаються в Україні для отримання патенту?
12. Хто і який орган в Україні проводить експертизу заявки?
13. За яких обставин проводиться кваліфікаційна експертиза заявки?
14. У якому видавничому органі Установа публікує відомості про заяву та в якій термін?
15. За яких умов і в який термін видається патент в Україні?

Питання до теми 5

з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

1. Що таке «ліцензія»?
2. Назвіть класифікаційні ознаки ліцензії?
3. Що таке «головна ліцензія»?
4. У чому суть ліцензування патентів?
5. Що таке «гудвіл»? Що таке «франчайзинг»?
6. Які ліцензійні обмеження вважаються законними у Європейському Співтоваристві?
7. Які нормативно-правові акти регулюють ліцензування господарської діяльності?
8. Які основні принципи державної політики у сфері ліцензування ?
9. Що являють собою ліцензійні умови?
10. Які органи здійснюють ліцензування господарської діяльності?
11. Які документи необхідні для отримання ліцензії?
12. Які підстави для відмови у видачі ліцензії?
13. Який строк дії ліцензії?
14. Які підстави та порядок анулювання ліцензії?
15. Якими органами здійснюється контроль у сфері ліцензування?
16. Яка відповідальність постає за порушення законодавства у сфері ліцензування?

Питання до іспиту

1. Основні поняття та визначення
2. Історія формування патентного права і ліцензування в Україні
3. Формування права інтелектуальної власності в Європі.
4. Правові засоби патентного права і ліцензування
5. Організаційна структура державної системи правової охорони
6. Міжнародне співробітництво в сфері охорони інтелектуальної власності.
7. Поняття патентного права.
8. Поняття винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгівельної марки.
9. Суб'єкти права на винаходи та корисні моделі
10. Правові й організаційні основи патентованих винаходів
11. Правова система подачі заявки на винахід
12. Перелік і зміст документів на винахід
13. Принцип формування формули винаходу
14. Поняття суб'єкту інтелектуальної власності
15. Система законодавства України з інтелектуальної власності. Конституція України про інтелектуальну власність.
16. Цивільний кодекс України як основне джерело норм в галузі інтелектуальної власності.
17. Основні джерела правової охорони
18. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності
19. Правова охорона авторського права та суміжних прав
20. Поняття патентного повіреного та його статус.
21. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності
22. Міжнародні договори, конвенції, угоди з питань охорони об'єктів інтелектуальної власності
23. Існуюча система експертизи на винахід
24. Експертиза заявки. Формула винаходу. Ілюстративні матеріали. Реферат.
25. Загальні положення про внесення змін у заявку за результатами її експертизи
26. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів
27. Оскарження рішення експертизи
28. Порядок отримання патенту в Україні
29. Особливості подання і експертизи міжнародної заявки.
30. Патентування згідно з положеннями договору про патентну кооперації

- 31.Поняття патентних війн.
- 32.Законодавчі акти що визначають запровадження ліцензійної діяльності
- 33.Види діяльності, на які поширюється ліцензування
- 34.Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства
- 35.Технологія підготовки до отримання ліцензії
- 36.Зміст і перелік документів на винахід
- 37.Сучасний патентно-ліцензійний обмін.
- 38.Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності
- 39.Основні питання патентних законів
- 40.Співавторство у створенні патенту
- 41.Проаналізуйте поняття «єдність винаходу»
- 42.Процедура подання заявки на винахід
- 43.Проаналізуйте поняття «формула винаходу»
- 44.Сутність європейської системи формування «формули винаходу»
- 45.Проаналізуйте поняття «авторське право»
- 46.Порушення авторського права
- 47.Правова охорона власника патенту
- 48.Міжнародні договори, конвенції та угоди щодо охорони об'єктів винаходу
- 49.Причини припинення дії патенту
- 50.Проаналізуйте поняття «формальна експертиза»
- 51.Проаналізуйте поняття «явочна експертиза»
- 52.Обставини відхилення заявки на винахід
- 53.Процедура отримання патенту
- 54.Проаналізуйте поняття «ліцензія»
- 55.Класифікаційні ознаки ліцензії
- 56.Сутність ліцензування патентів
- 57.Проаналізуйте поняття «гудвіл»
- 58.Проаналізуйте поняття «франчайзинг»
- 59.Ліцензійні обмеження у Європейському Співтоваристві
- 60.Нормативно-правові акти щодо регулювання ліцензування господарської діяльності
- 61.Принципи державної політики у сфері ліцензування
- 62.Проаналізуйте поняття «ліцензійні умови»
- 63.Підстави для відмови у видачі ліцензії
- 64.Процедура отримання ліцензії

65. Підстави та порядок анулювання ліцензії
66. Органами контролю у сфері ліцензування
67. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування
68. Проаналізуйте поняття «головна ліцензія»
69. Призначення та сутність системи експертизи
70. Види патентів на винаходи та корисні моделі існують в Україні
71. Види творів авторського права
72. Перші законодавчі акти про інтелектуальну власність
73. Розвиток інтелектуальної власності на території ССРСР.
74. Розвиток інтелектуальної власності на території України
75. Сучасний патентно-ліцензійний обмін.
76. методи визначення вартості різних об'єктів сільськогосподарської власності
77. Приклади успішного ведення бізнесу за допомогою ліцензування і патентування результатів наукових досліджень.
78. Сучасні патентні війни між найбільшими ІТ-корпораціями (Google, Apple, Samsung, Nokia).
79. Вивчення європейської практики з приводу надання ліцензій.
80. Вивчення досвіду великих корпорацій Європи та США (Microsoft, Toshiba, Toyota).
81. Вивчення досвіду зарубіжних країн в галузі торгівлі ліцензіями
82. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності.
83. Поняття винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгівельної марки і т.д.
84. Фізичні та юридичні особи, як суб'єкти права інтелектуальної власності.
85. Творчі спілки та громадські організації в галузі захисту прав інтелектуальної власності.
86. Права та обов'язки іноземців та осіб без громадянства відповідно до патентного та ліцензійного законодавства України.
87. Цивільний кодекс України як основне джерело норм в галузі інтелектуальної власності.
88. Регіональні організації з охорони інтелектуальної власності.
89. Проаналізуйте Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»
90. Указ президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» №285

Типовий іспитовий білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій» семестр 11

Навчальна дисципліна: **Ліцензування і патентування наукової продукції**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Поняття суб'єкту інтелектуальної власності
2. Оскарження рішення експертизи
3. Цивільний кодекс України як основне джерело норм в галузі інтелектуальної власності.

Затверджено на засіданні кафедри управління земельними ресурсами
Протокол №1 від „___” _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____
управління земельними ресурсами (підпис)

В.В. Горлачук
(прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____
(підпис)

В.М. Новосад
(прізвище та ініціали)

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Оцінювання знань студента під час заліку / іспиту здійснюється за 30/40-бальною шкалою, прийнятою ЧНУ ім. Петра Могили.

32-40 балів ставиться за умов, якщо студент дав ґрунтовні відповіді на всі питання, запропоновані у білеті. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані історичні ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість отриманих знань для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами. Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших історичних феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

24-31 балів ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання білету логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлених питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

16-23 балів виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання білету або не відповів на одне з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалу курсу (знає лише певні теми.. Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальності проблеми для сьогоdnішнього дня. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання або відсутні.

До 10/15 балів виставляється студенту в разі, коли кожне з питань розкрито поверхово, або не розкриті зовсім. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

За іспит виставляється «відмінно» (якщо у підсумку за поточний, проміжний та підсумковий контроль студент набирає 90-100 балів., «добре» (якщо у підсумку студент набирає 75-89 балів., «задовільно» (якщо у підсумку студент набирає 60-74 балів., «незадовільно» (якщо у підсумку студент набирає менше 60 балів.

Розподіл балів за розрахунками оцінювання питань до іспиту

Номер питання	1	2	3	Всього
Кількість балів	15	15	10	40

8. Розподіл балів, які отримують студенти

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування (I)	3
2	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування (II)	3
3	Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування (III)	3
4	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів (I)	3
5	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів (II)	3
6	Тема 2. Правові й організаційні основи патентованих винаходів (III)	3
7	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності (I)	3
8	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності (II)	3
9	Тема 3. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності (III)	3
10	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів (I)	3
11	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів (II)	3
12	Тема 4. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів (III)	3
13	Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства (I)	3
14	Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства (II)	3
15	Тема 5. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства (III)	3
16	КР	5
17	Самостійна робота студента (доповідь, тестування, індивідуальне завдання)	10
18	Іспит	40
Всього		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи., практики)	ПМК, залік, атестація
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. Економіка й організація інноваційної діяльності: Підручник / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречак та ін. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – 960 с.
2. Економіко - правові проблеми в сфері інтелектуальної власності: Монографія / кол. акторів: Орлюк О.П., Бутнік-Сіверський О.Б., Ревуцький С.Ф., Нежиборець В.І., Федченко Л.Ю. та ін.; кер. авт. колективу, наук. ред. д.е.н., проф. Бутнік-Сіверський О.Б. – К.; ПП "Авокадо", 2016. – 380 с.
3. Економіко-правові теоретичні та практичні аспекти переходу економіки України на інноваційну модель розвитку: Монографія / кол. авторів; Орлюк О.П., Бутнік-Сіверський О.Б., Нежиборець В.І., Ревуцький С.Ф. та інш.; кер. авт. колективу, наук. рад. д.ю.н. Орлюк О.П. д.е.н. Бутнік-Сіверський О.Б. – К.: ТОВ "Лазурит-Поліграф", 2018. – 323 с.
4. Жаров В. О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посів. – 2-го вад. / В.О. Жаров. – К.: Ін-т інтелектуальної власності, 2015. – 388 с.
5. Інноваційна та науково -технічна сфера: монографія / Б.В. Гриньов, Д.В. Чеберкус, В.С. Шовкалюк, А.В. Ямчук, Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда, Т.К. Кваша. – К.: НТУУ "КПІ" ВПІ ВПК "Політехніка", 2016. – 88 с.
6. Збірник законодавчих актів України з питань інтелектуальної власності / Уклад.: В.О. Жаров, Н.В. Максимова; за ред. М.В. Паладія. – К.: Альфа-ПК, 2016. – 434 с.
7. Коссак В. М. Право інтелектуальної власності: Підручник. / В. М. Коссак, І. Є. Якубовський. – К.: «Істина». – 2017. – 206 с.
8. Коваль У. О, Проблема дотримання авторських та суміжних прав при здійсненні підприємницької діяльності. Інтелектуальна власність та інновації в контексті формування стратегії розвитку малого і середнього бізнесу: Матеріали конференції / У.О.Коваль. – Л.: Львівтехнополіс, 2016. – 103 с.
9. Дроб'язко В.С. Захист прямих інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування. Практичний посібник / В.С. Дроб'язко, Д. Лонг. – К: "К.І.С.", 2017. – 448 с.
10. Бутнік-Сіверський О. Економіка інтелектуальної власності: Конспект лекцій для студентів і О. Бутнік-Сіверський. – К.: ПВП, 2015. – 145 с.
11. Атаманова Ю.Є. Інноваційне право України; проблеми теорії та систематизації / Ю.Є. Атаманова. – Харків: ЧП „Вавнярчук”, 2015. – 128 с.

Додаткова література:

12. Захист прав інтелектуальної власності (досвід Сполучених штатів Америки) / За загальною редакцією Святоцького О., Дроб'язко В. – К.: Видавничий Дім “Іє Юре”, 2003. – 368 с.
13. Захист прав інтелектуальної власності в контексті вступу до СОТ / Навч. Посібник за ред. Пятецького В.Т. – К.: UEPLAST, К.І.С. УАЗТ, 2004. – 736 с.
14. Інтелектуальна власність: Словник-довідник / За заг.ред. О.Д. Святоцького. – у 2-х т.: Т. 1 Авторське право і суміжні права / За ред. О.Д. Святоцького, В.С. Дроб'язка. – Уклад.: В.С. Дроб'язко, Р.В. Дроб'язка – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. – 356 с.
15. Дмитришин В.С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності; Конспект лекцій для студентів спеціальності ”Інтелектуальна власність” 7(8).000002 / В.С. Дмитришин. – К.: "Інст. інтел. власн. і прала", 2005. – 212с.
16. Дорошенко О.Ф. Судова експертиза у цивільних справах щодо порушення прав інтелектуальної власності / О.Ф. Дорошенко. К.: ТОВ “Лазурит-Поліграф”, 2008. 206 с.